

**Smaakmaker voor het
digitale boek**

GRIMMELSHAUSEN — LICHTENBERGER

**DE AVONTUURLIJKE
SIMPLICISSIMUS**

Digitaal boek 2021

Studium Generale vzw

DAVIDSFONDS

Volksboek

N° 287

1939

Oorspronkelijke uitgave bij
HERDER & Co, G.m.b.H.
Freiburg im Breisgau, 1937

==== met titel : ====

Abenteuerlicher Simplizissimus

DIT « AVONTURENBOEK UIT DEN
DERTIGJARIGEN OORLOG » (1618-1648),
geschreven door *Hans Jacob Christoffel
von Grimmelshausen*, werd in de nieuwe
bewerking van *Franz Lichtenberger*, uit het
Duitsch vertaald door *L. Raeymaekers, Pr.*

HOOFDSTUK I

Simplicius vertelt over zijn afkomst en zijn opvoeding.

Ja, zoo gaat het tegenwoordig : als de menschen een paar penningen bijeengescharreld en gesjacherd hebben, laten ze een nieuw kostuum maken naar de laatste snit, en meenen waarachtig dat ze voorname lui zijn en edellieden uit een oeroud geslacht. En toch zijn hun voorvaderen niets anders geweest dan wagentrekkers en lastdragers, hun bloedverwanten ezeldrijvers en goochelaars, hun broeders champetters en beulsknechten, hun zusters bezembindsters en hun moeders misschien wel heksen. Ja, zijzelf en gansch hun voorgeslacht, met zijn twee en dertig voorvaderen, zijn dikwijls zoo vuil en zwart, of ze uit Afrika stamden.

Zoo een dwaas ben ik echter niet. Toch beeld ook ik me dikwijls in, dat ik van een groot heer moet afstammen, of ten minste van een edelman. Ik maak

mezelf inderdaad reeds wijs, als een echt jonker te kunnen leven, had ik maar geld. In allen ernst nu : mijn herkomst en opvoeding kunnen wel met die van een vorst vergeleken worden.

Mijn « ouwe » — zoo noemt men zijn vader in Spessart — had immers een paleis, zooals een koning, ware 't zelfs de groote Alexander, er met eigen handen geen bouwen kan. Het was opgetrokken uit leem. Als dak rustten er geen dorre pannen op, koud lood noch rood koper, maar vruchtbaar stroo, dat edel graan droeg. Om zijn adel en zijn rijkdom te toonen liet mijn « ouwe » de muren om zijn slot niet uit steenen opmetselen, zooals men die langs de baan vindt, maar gebruikte er eikenhout voor. De nuttige, edele eik, waarop braadworsten en hespen groeien, heeft honderd jaren noodig om een flinke boom te worden. Waar is de vorst, die het hem nadoet? Zalen en kamers had hij zwart laten berooken. Zwart is de duurzaamste kleur ter wereld. Om zulk kleurenspeel te bekomen is er meer tijd noodig dan een schilder voor zijn werk gebruikt. De wandtapijten waren van het zachtste weefsel dat er bestaat, want de spinnen hadden ze geweven. De papieren ruiten waren gewijd aan Sint Niklaas. Om dergelijke ruiten te repareeren heeft men meer tijd en arbeid noodig dan voor het kostbaarste glas, ten minste als men begint te rekenen vanaf het vlaszaad.

Mijn « ouwe » had ook hofjonkers, lakeien en stal-knechten. Dat waren zijn schapen, geiten en zwijnen, die alle hun fijne, natuurlijke uniform droegen en mij op de weide dienden, tot ik ze weer terug naar huis dreef. Zijn wapenkamer stak vol ploegen, hakken, bijlen, schoppen, mest- en hooivorken. Met deze wapenen oefende hij zich elken dag. Hakken en rooien waren zijn pleinoefeningen; de ossen voorspannen, den mest voeren en het ploegen zijn krijgsdienst. Hout hakken was zijn dagelijksche lichaams-oefening en den stal reinigen zijn tornooispiel. Zijn slot lag in een prachtige omgeving : Spessart. Daar zeggen de wolven mekaar goedennacht.

Mijn opvoeding stond op hetzelfde peil. Toen ik pas tien jaar oud was, had ik reeds een begin gemaakt met het aanleeren van al die ridderlijke lichaams-oefeningen. Maar verder tellen dan tot vijf kon ik niet. Ik was echter een puik doedelzakspeler. Ik had het met dat speeltuig even ver gebracht als Orpheus met zijn harp. Bij gansch de plaatselijke christenheid zal er toen wel niemand geweest zijn, die met mij in de godgeleerdheid kon wedijveren. Ik kende God noch menschen, hemel noch hel, engel noch duivel, goed noch kwaad. Ik leefde zooals onze eerste ouders in het paradijs. Zij ook wisten in hun onschuld niets af van ziekte, dood en verrijzenis. Ik was zoo onwetend, dat ik niet eens wist, dat ik dom was. O edel leven

van toen! U meent misschien : het leven van een os. Mijn « ouwe » gunde me niet langer mijn zalig leventje. Hij vond het gepast, dat ik een leven zou leiden waardig van mijn edele geboorte. Derhalve begon hij mij tot hogere dingen op te voeden en mij zwaardere opdrachten te geven.

HOOFDSTUK II

Simplicius krijgt een hoog ambt.

Mijn « ouwe » vertrouwde mij het gewichtigste ambt toe dat er bestaat : herder. Ik moest eerst zijn zwijnen, dan zijn geiten en ten slotte een heele kudde schapen hoeden. Ik moest ze met mijn doedelzak beschutten tegen den wolf. Ik kende den wolf niet. Mijn « ouwe » beleerde me : « Jongen, let goed op! Laat de schapen niet te ver uiteenloopen, bespeel altijd vlijtig uw doedelzak zoodat de wolf niet komt en schade aanricht. De wolf is een vierpootige schelm, een dief die menschen en beesten opvreet. Als ge niet oppast, zal ik u een bult slaan! » Mijn antwoord klonk vriendelijk : « Zeg me toch, lieve « ouwe », hoe de wolf er uitziet, want ik heb er nooit een aanschouwd! » — « Gij, lomperd, » riep hij uit, « gij zult heel uw leven een dwaas blijven! Ik ben benieuwd, wat er uit u ooit groeien zal. Gij zijt nu reeds een lange slungel, en